

شنبه ۱۵ آذر ۱۴۰۴

وطن امروز | شماره ۴۴۸۰

فرهنگ وهنر

به عبارت دیگران

علی حاتمی؛ تطهیر قبل از مرگ

حالا مثل اینکه

از اِین سینما هم

باید بروم و یا به قول

دیالوگ فیلم‌هایم

طعمه دام و صید

صیاد شدم و یا

می‌شوم و شاید این پایان عشق است و یا آغاز راه و اگر مرگی هست، هیچ‌گاه چیز ترسناکی نیست. همان‌طور که در شاهنامه ما هم نبوده و یا به همان نحو که من در فیلم‌هایم مرگ را ترسیم کرده‌ام. دلشدگان، مادر و... حتی در فیلم مادر، مرگ قبلا تمرین می‌شود و من در فیلم‌هایم پرسوناژ‌هایم را قبل از مرگ تطهیر می‌کنم. هر چند خداوند عادل است و رحمان و رحیم، ولی من که در این موارد یک آدم عامی و سنتی هستم و یا داستان‌هایم را با مرگ جمع کرده‌ام و یا بیانیه‌های مهم فیلم‌های من با مرگ به تماشاگر القا شده و شاید همه داستان بشر در مرگ و زندگی خلاصه شود و البته مرگ، پایانی بر زندگی نیست.

علی حاتمی
گفت‌وگو با سیدابراهیم بجزرالعلومی
ماهانمه سینمایی فیلم
دی‌ماه ۱۳۷۵

برگ‌هایی از زندگی خلبان شهید احمد کشوری

از همان روزها که محله‌های مبتذل مد را با پول توجیبی ماهانه‌اش می‌خريد و در باغچه خانه به آتش می‌کشید؛ از هسان روزها که صندوق جمع‌آوری کمک برای فقرا تهیه می‌کرد و خودش بیشترین سهم صندوق را می‌پرداخت و می‌گفت: مسلمان نباید فقط به فکر خودش باشد و از همان روزها که به عنوان نخستین داوطلب مأموریت هوایی در غائله کردستان، دستش را بالا کرد و به عملیات رفت، همه باید می‌دانستند که بال پرواز گنشوده است و هر لحظه ممکن است آسمانی شود.

در جبهه هر بار که از مریم ۳ ساله و علی ۳ ماهه‌اش صحبت می‌شد، می‌گفت: آنها را به اندازه‌ای دوست دارم که جای خدا را در دلم تنگ نکنند. شهید علی اکبر قربان شیرودی، هم‌رمز شهید کشوری، درباره او گفته است: احمد، استاد من بود. زمانی که صدام به ایران یورش آورد، احمد در انتظار آخرین عمل جراحی سنیناش بود اما روز بعد از شنیدن خبر تجاوز صدام، عازم سفر شد. به او گفته بودند بماند و بس از اتمام جراحی برود اما او جواب داده بود: وقتی که اسلام در خطر است، من این سینه را نمی‌خواهم.

او با جسمی مجروح به جبهه رفت و شجاعانه با دشمن یعنی آن‌گونه جنگید که بیان‌های غرب کشور را به گورستانی از تانک‌ها و نفرات دشمن تبدیل کرد. کشوری شجاعانه به استقبال خطر می‌رفت، مأموریت‌های سخت و خطرناک را از همه زودتر و از همه بیشتر انجام می‌داد، شب‌ها دیر می‌خوابید و صبح‌ها خیلی زود بیدار می‌شد و نیمه‌شب‌ها نماز شب می‌خواند.

خبرگزاری مهر
۱۸ آذر ۱۳۸۹

علی^(ع) در جنگ جمل به زبیر چه گفت؟

امیرالمؤمنین به زبیر گفت: می‌خواهم جریانی را برایت یادآوری کنم؟ روزی به دیدار پیغمبر آمده بودی و حضرت سوار بر مرکب بود. همین که چشم حضرت به من افتاد، سلام کرد. یعنی پیغمبر پیش از من، به من سلام کرد. تو آنجا خندیدی و گفتی: یا رسول‌الله! علی از تکبیرش دست برنمی‌دارد! یادت هست که پیغمبر فرمود: علی اصلا تکبیر ندارد. بعد رو به تو کرد و فرمود: آ یا علی از دوستم داری؟ تو هم گفتی: به خدا قسم که او را دوست می‌دارم! بعد پیغمبر به تو فرمود: والله که روزی از روی ظلم با او خواهی جنگید. یادت هست؟!

زبیر نتوانست انکار کندو همین که ماجرا را شنید، گفت: «استغفرالله ربی و اتوب و الیه» من این ماجرا را فراموش کرده بودم، اگر این جریان یادم بود، به جنگ با تو نمی‌آمدم؛ ولی چه‌کار کنم که کار از کار گذشته، ۲ لشکر مقابل هم صف کشیده‌اند و بیرون رفتن از جنگ برای من عار است!

علی به او فرمود: عار بهتر از نار نیست؟ زبیر هم برگشت و رفت. عبدالله پسرش جلو آمد و گفت: این صحبت‌ها چه بود؟ زبیر هم گفت: علی مطلبی را به یاد من آورد که فراموش کرده بودم؛ من دیگر دست از جنگ برداشتم و به جنگش نمی‌روم. برای همین کناره‌گیری کرد و رفت...

این چه تفکری بود که زبیر را به این نتیجه رساند صحنه را ترک کند و برود؟ چرا زبیر وقتی فهمید این کارش باطل است؛ رفت و همراه علی نشد؟! برای اینکه فکر می‌کرد آدم می‌تواند نه با حق باشد و نه با باطل؛ خیال می‌کرد این‌طور می‌تواند خودش را نجات دهد.

درست است که با ترک میدان جنگ به شقاوت رویاوری با امیرالمؤمنین دچار نشد، ولی این آخر کار نبود. یعنی حتی با این کار، به راه حق نرفت؛ چون انسان با حق با حق است و در راه درست، یا با باطل است و در گمراهی!

مجتبی تهرانی
سلوک عاشورایی
منزل ششم: حق و باطل
مؤسسه فرهنگی – پژوهشی مصباح‌الهدی
جلسه ۸، ۱۳ اسفندماه ۱۳۸۶

پیامبر اعظم(ص)

کسی که نماز را از وقتش تأخیر بیندازد، (فردای قیامت) به شفاعت من نخواهد رسید.

روزنامه سیاسی ، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: محمد اخوندی

مدیرعامل: رضا شکیبایی

سردبیر: سید عابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج)، کوچه سعید، پلاک ۹

روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۹۲
تلفن: ۶۶۴۱۳۷۸۲
نمابر: ۶۶۴۱۳۱۳۷

پيام‌سارن: @vatanemrooz
پست الکترونیک: info@vatanemrooz.ir

چاپ: موسسه جام‌چم برتر بر نا
توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

آموزه‌های عدالت‌محور اسلام چگونه نقش زنان در یک جامعه مترقی دین مدار را تعیین می‌کند

آزادی زن ازبند سرمایه‌داری

سرمایه‌داری غرب که کرامت زن را لگدمال می‌کند، اسلام بر رعایت کامل احترام زن تأکید دارد. ایشان با اشاره به روایتی از پیغمبر اکرم که زن را «گل» و نه «کارگزار و مأمور انجام کارهای خانه» می‌داند، افزودند: در این نگاه باید با پرهیز از عتاب و خطاب زن، او را همچون گل مراقبت و محافظت کرد تا او نیز خانه را از رنگ و عطر خود برخوردار کند». ایشان مثال زدن قرآن از ۲ بانوی مؤمن یعنی مریم و آسیه (که اولی همسری نداشت دومی همسر فرعون بود) را یک شاخص برای همه مردان و زنان مؤمن و نشان‌دهنده اهمیت فکر و عمل زن خواندند و گفتند: حقوق اجتماعی زن همچون تساوی دستمزد با مردان در کار واحد، بیمه زنان شاغل با سرپرست خانوار، مرخصی‌های ویژه زنان و دهها مساله دیگر باید بدون تبعیض رعایت شود و محفوظ باشد. ایشان مهم‌ترین حق و نیاز زن در خانه را «محبت همسر» برشمردند و با بیان روایتی که مردان را به ابراز علاقه و بیان محبت به زنان خود توصیه می‌کند، افزودند: حق مهم و بزرگ دیگر زن در خانه، «هفی هر گونه خشونت علیه او» و اجتناب کامل از انحرافات رایج در غرب همچون کشتن و با کتک زدن زنان به دست مردان و همسران است.

نکته دیگری که در بیانات رهبر انقلاب آمد و اشاره به حقوق زن در قوانین اسلامی داشت این بود که «برهیزر از تحمیل کار خانه به زن»، «کمک شوهر به زن در گذراندن عوارض فرزندان» و «باز گذاشتن راه ترقی و پیشرفت علمی و شغلی» را از دیگر حقوق زنان دانستند و با تأکید بر اینکه زن مدیر و رئیس خانه است، گفتند: باید از زنان که با وجود درآمد‌های تاقافی و ثبات همسران و گرانی اجناس، هنرمندانه خانه را اداره می‌کنند قدرناری کرد.

ایشان در بیان تقابل نگاه سرمایه‌داری و اسلام به زن، گفتند: زن در اسلام، استقلال، توانایی، هویت و امکان پیشرفت دارد اما نگاه سرمایه‌داری، تبعیت و هضم شدن هویتی زن در مرد و عدم رعایت شرافت و حرمت زن است و زن را وسیله مادی و ابزار هوسرانی و خوشگذرانی می‌داند که باند‌های خلافکار که اخیراً در آمریکا سر و صدای زیادی به پا کرده‌اند نتیجه این نوع نگاه است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، «تخریب بنای خانواده» و ایجاد آسیب‌هایی همچون کودکان پدرزنناس، کاهش نسبت‌های خانوادگی، باند‌های شکار دختران جوان و ترویج روزافزون بی‌بند و باری جنسی به نام آزادی را از گناهان بزرگ فرهنگ سرمایه‌داری در یکس دو قرن اخیر برشمردند و گفتند: سرمایه‌داری غرب با فریبکاری، اسم این حجم عظیم از کارهای خلاف را «آزادی» می‌گذارد و برای رواج آن حتی در کشور ما نیز از این عنوان استفاده می‌کنند، در حالی که این آزادی نیست، بلکه اسارت است.

ایشان با اشاره به اصرار غرب برای صادرات فرهنگ غلط خود به دنیا، افزودند: آنها مدعی هستند محدودیت‌های معین برای زن از جمله حجاب، مانع پیشرفت او خواهد شد اما جمهوری اسلامی این منطق غلط را باطل کرد و نشان داد که زن مسلمان و مقید به پوشش اسلامی می‌تواند در همه عرصه‌ها، بیشتر از دیگران حرکت و نقش آفرینی کند.

در پایان، ایشان در بیان توصیه‌ای مهم، رسانه‌ها را از ترویج تفکر غلط سرمایه‌داری غرب درباره زن برحذر داشتند و افزودند: وقتی درباره حجاب و پوشش زنان و همکاری زن و مرد بحث می‌شود نباید رسانه داخل کشور، حرف غربی‌ها را تکرار و برجسته کند، بلکه باید نگاه عمیق و کارساز اسلام در داخل و جماع جهانی مطرح و بزرگ شود که این بهترین راه ترویج اسلام است و باعث گرایش بسیاری از مرد دنیا بویژه خود را درباره حضور رژیم در این رویداد اعلام کرد.

خورشیدی که به فرموده پیامبر(ص)، سرور همه زنان عالم در همه دوران تاریخ است، الگو و درس می‌گیرد و در جهت اهداف او حرکت می‌کند». چنانکه مشخص است، ایشان با اشاره به نقش‌های مختلف حضرت زهرا که از فرزندپروری تا فعالیت‌های سیاسی را شامل می‌شده، الگویی از زن مسلمان را مورد توجه قرار دادند که با نقش منزوی زن استعمار شده در جامعه سنتی تفاوتی بنیادین دارد. این نقشی است که به تعبیر ایشان، در اسلام بسیار بالا و والا تعیین شده و عالی‌ترین و مترقی‌ترین تعبیر درباره آن به کار رفته است.

رهبر انقلاب در ادامه با اشاره به آیات قرآن کریم درباره «قش برابر زن و مرد در حیات و تاریخ بشر و امکان برابر رشد زن و مرد در رسیدن به کمالات معنوی و عالی‌ترین مقامات»، گفتند: «همه این نکات با بدفهمی‌های کسانی که دین دارند اما دین را نشناخته‌اند و کسانی که از اساس دین را قبول ندارند، در تضاد است». این به نوعی هم مرزبندی با متحجرینی بود که در کی پویا از دین ندارند و هم مرزبندی با کسانی است که نوگرا هستند اما اساساً دین را قبول ندارند و آن را درست نفهمیده‌اند. ایشان سپس با تبیین منطق قرآن در زمینه حقوق زنان در جامعه تأکید کردند: در اسلام در فعالیت‌های اجتماعی، کسب‌وکار، فعالیت‌سیاسی، دستیابی به بیشتر مناصب حکومتی و عرصه‌های دیگر، زن با مرد حقوق برابری دارد و در سلوک معنوی و تلاش و حرکت فردی و عمومی، زمینه‌های پیشرفت را باز است. تا اینجاى اجتماعى رهبر معظم انقلاب را به نوعی می‌شد از یک سو مرزبندی با متحجرینی دانست که زن را به صورت سنتی، موجودی منفعل و مطیع می‌پنداشتند و از سوی دیگر در سخن کسانی است که با زبانی نوگرا می‌خواهند موضع دین درباره زنان را محل پاشان قرار دهند اما در ادامه به ریشه بعضی از مسائلی پرداخته شد که بسیاری از مردم جهان امروز، از جمله مردم ایران به آن مبتلا هستند و به رغم ادعای نوگرایی، تسهیلگر شرایطی است که در آن انسان‌ها برده شده‌اند و برای برده ماندن‌شان، با نیت آزادی‌خواهانه، هر روز تلاش می‌کنند. ایشان با اشاره به اینکه فرهنگ منحط غربی و سرمایه‌داری از نگاه اسلام کاملاً مردود است، افزودند: در اسلام برای حفظ شأن زنان و مهار خواش‌های بسیار قوی و خطرناک جنسی، محدودیت‌ها و احکامی در «ارتباط زن با مرد، پوشش زن و مرد، حجاب زن و تشویق به ازدواج» وجود دارد که کاملاً منطبق با طبیعت زن و مصلحت و نیازهای حقیقی جامعه است، و در حالی که مهار کشش‌های بی‌پایان و مخرب جنسی در فرهنگ غربی، مطلقاً مورد توجه نیست.

می‌توان گفت این سخنان رهبر انقلاب، همان‌جایی است که به ریشه‌های پدید آمدن بعضی معضلات فرهنگی امروز در جامعه اشاره شده است. آیت‌الله خامنه‌ای زن و مرد را در اسلام ۲ عنصر متعادل با مشترکات فراوان و برخی تفاوت‌های ناشی از جسم و طبیعت دانستند و گفتند: این «۲ عنصر مکمل» در اداره جامعه بشری، ادامه سسل بشر، پیشرفت تمدن، تأمین نیازهای جامعه و اداره زندگی نقش آفری هستند.

ایشان در روند این نقش آفرینی حیاتی، تشکیل خانواده را از مهم‌ترین کارها برشمردند و افزودند: «هر خلاف فراموشی نهاد خانواده در فرهنگ غلط غربی، در اسلام برای «زن، مرد و فرزندان» به عنوان عناصر کلیدی هندهد خانواده، حقوق متقابل و مشخصی دیده شده است. رهبر انقلاب در بخش دیگری از سخنان‌شان که به حقوق زن اختصاص داشت، «عدالت در رفتار اجتماعی و خانوادگی» را نخستین حق زنان برشمردند و با تأکید بر وظیفه دولت و آحاد جامعه در تأمین این حق، گفتند: «حفظ امنیت، حرمت و کرامت» نیز از حقوق اصلی زنان است و برخلاف

آن انسان‌ها با حداقلی‌ترین پیوندهای اجتماعی، صرفاً به دنبال منفعت‌های خودشان باشند، آن انسان‌ها را تبدیل به برده‌هایی می‌کند که به جای تلاش برای برقرار کردن پیوندهای اجتماعی، هر چه بیشتر در مسابقه منفعت‌طلبی شخصی غوطه‌ور می‌شوند و به این شکل بیشتر به استحکام این نظام ظالمانه که علیه منافع خودشان هم هست کمک می‌کنند. رهبر انقلاب تاکنون بارها درباره عدالت سخن گفته بودند و حتی بارها بدون هر تعارف و ملاحظه‌ای با به کار بردن عبارت «سرمایه‌داری» به آن تاخته بودند. از سوی دیگر ایشان بارها و بارها درباره شأن و کرامت زن در فرهنگ ایرانی و اسلامی سخن گفته بودند و بسان یک معلم اخلاق معنوی، فراتر از رهبر یک نظام سیاسی، مطالبی را بیان کرده بودند که در هر زمان و زمینی قابل تأمل و توجه است اما لااقل در سال‌های اخیر این نخستین بار به نظر می‌رسد که این فکر می‌کنند هر کس به وضعیت اجتماعی پدید آمده بر اثر استقرار و استیلای نظام سرمایه‌داری، در کنار موضوعات اخلاقی و مساله جایگاه زن مسلمان ایرانی در جامعه مطرح می‌شود. در زمانه‌ای که عدای با ظاهر علمی و ادعای نخبگی، جامعه ایران را به دلیل ازدواج‌های خویشاوندی دارای ضریب هوشی کمتر می‌دانند یا فکر می‌کنند هر کس به وضعیت اجتماعی پدید آمده بر اثر استقرار و انچشیده باشد» و مثلاً در کودکی اتاق شخصی نداشته است، لیاقت صعود در مراتب حکمرانی کشور یا حتی نظر دادن درباره مسائل کلان را ندارد، رهبر معظم انقلاب اتفاقاً همان نقطه‌ای را نشان می‌گیرند که ریشه به وجود آمدن بعضی مشکلات فرهنگی در جامعه و یکسری سوءتفاهمات است. این موضع اتفاقاً مترقی‌تر است و هنگامی که از زن در آن صحبت می‌شود، صرفاً بحث بر سر نقش‌های کاملاً سنتی زنان در خانواده نیست. از حقوق زنان شاغل هم دفاع می‌شود، از اینکه مرها حتی در کار منزل به همسرشان کمک کنند و از اینکه توقعات نسبت به بانوان باید چه باشد و چه نباید باشد، صحبت شده است. اینها همه در چارچوب آموزه‌ها و قوانین اسلام است و نرفته‌با روح جامعه ایران سازگاری دارد، بلکه منطق مستحکم و قابل دفاعی را می‌توان در قفای آن یافت. به یک تعبیر ساده و خلاصه می‌توان گفت رهبر انقلاب در این صحبت‌ها به نقطه‌هایی اشاره کردند که اگر روی آنها تمرکز دقیق شود و چشم‌انداز ذهنی جامعه تغییر کند، دیگر بدون اینکه لازم باشد کسی مستقیماً درباره مسائل اخلاقی با مردم وارد برخورد بر سر جزئیات شود، خود جامعه مسیر دیگری را می‌پیماید. این یک نگاه کلان به موضوعات اخلاقی و اجتماعی است که اگر پی گرفته شود، می‌تواند ریل‌ها را تغییر بدهد و تعاریف را از آزادیگی و بندگی دگرگون کند و تغییرات مثبت را طوری شکل بدهد که جامعه آن را انتخاب خودش به حساب بیاورد نه جبری که از سر ستیزه با نوگرایی بر سرش نازل شده است.

بیانات رهبر انقلاب که صبح روز ۱۲ آذر ۱۴۰۴ در دیدار هزاران نفر از زنان و دختران مناطق مختلف کشور بیان شد، با توصیف حضرت صدیقه طاهره به عنوان یک انسان عرشی آراسته به والا‌ترین خصوصیات در همه زمینه‌ها و تبیین نگاه اسلام به شأن و حقوق زنان در عرصه خانه و اجتماع و همچنین بایدها و نبایدهای رفتار مردان با همسران و زنان در زمینه‌های مختلف آغاز شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای پس از اشاره به فضائل بی‌حد و حصر بانوی ۲ عالم در «عبات و خشوع، ایثار و گذشت برای مردم، تاباوری در سختی‌ها و مصائب، دفاع شجاعانه از حق مظلوم، روشنگری و تبیین حقایق، فهم و عمل سیاسی، «خانه‌داری، همسر‌داری و فرزندپروری»، حضور در حوادث مهم تاریخ صدر اسلام» و دیگر عرصه‌ها، گفتند: «زن ایرانی الحمدلله از چنین

عدم اخراج رژیم صهیونیستی از یوروویژن به بهای خم کردن قانون

پاشیدن خون روی نُت

کشته و زخمی برجا گذاشته، «با اصول اخلاقی این شبکه» سازگار نیست. ایرلند نیز از زاویه‌ای مشابه، با تأکید بر وضعیت انسانی و محدودیت‌های شدید علیه خبرنگاران در منطقه، اعلام کرد سادسازی موضوع و باز گذاشتن فضای فرهنگی برای یک دولت درگیر جنگ، نه توجیه رسانه‌ای دارد و نه اخلاقی.

اسپانیا از همان ابتدا موضعی شفاف‌تر گرفت؛ پخش‌کننده ملی RTVE اعلام کرد اگر اسرائیل حلف نشود، این کشور «به هیچ شکل» در یوروویژن حاضر نخواهد بود. اسلوونی نیز از صف مخالفان کنار نرفت و نگرانی‌های اخلاقی – رسانه‌ای خود را درباره حضور رژیم در این رویداد اعلام کرد.

با نزدیک شدن به روز جلسه، گمانه‌زنی‌ها افزایش یافت. برخی تحلیلگران معتقد بودند احتمال دارد EBU همان مدل «برهنه روسیه» را اجرا کند؛ یعنی حذف یک‌باره، اما ساختار EBU پیچیده‌ای از آن است که چنین تصمیم‌هایی را به‌سرعت اجرا کند. در جلسه چهارم دسامبر، EBU بدون قرار دادن موضوع «خروج» در دستور رأی‌گیری، سراغ یک بسته اصلاحات رفت؛ اصلاحاتی که شامل موارد زیر بود:

- افزایش نقش داوران در مرحله نیمه‌نهایی
- کاهش قدرت رأی مردمی و محدود کردن رأی عمومی به ۱۰ انتخاب
- تقویت سیستم تشخیص و حذف رأی غیر عادی

۴- نظارت سختگیرانه‌تر بر کمپین‌های سیاسی و رسانه‌ای. این اصلاحات، به ظاهر برای «تضمین بی‌طرفی» طراحی شده بود اما از همان لحظه انتشار خبر، بسیاری آن را قدمی برای «مدیریت بحران» و «نه‌حل بحران تعبیر کردند. همچنین حضور رسمی نمایندگان KAN (پخش‌کننده رژیم اشغالگر) در جلسه، با توجه به تعامل و نمایندند حقوقی، وزن سیاسی این کشور را در مذاکرات بالا برد و نشان داد که رژیم تنها با ابزار موسیقی وارد این رقابت نشده است.

به فاصله ساتانی از اعلام تصمیم نهایی EBU، ۴ کشور اصلی مخالف یعنی هلند، ایرلند، اسپانیا و اسلوونی اعلام کردند در یوروویژن ۲۰۲۶ شرکت نخواهند کرد.

مواضع رسمی آنها کاملاً روشن بود.

هلند (AVROTROS): قواعد جدید به نگرانی‌های اساسی ما پاسخ نمی‌دهد؛ دخالت سیاسی در روند رأی‌گیری سال گذشته برای ما ثابت شده است.

ایرلند (RTÉ): در شرایطی که خبرنگاران هدف قرار می‌گیرند و بحران انسانی در غزه ادامه دارد، نمی‌توانیم بخشی از نمایش باشیم

اسپانیا (RTVE): بی‌طرفی EBU زیر سؤال رفته است. تصمیم کنونی قابل پذیرش نیست.

اسلوونی (RTVSLO): اصول بنیادین یوروویژن آسیب دیده است و حضور ما در آن معنی ندارد.